

Op weg naar een meer maatschappelijke rol

Activiteitenverslag 2023

Inhoud

1. Edito	3	5. Design4Recycling	21
2. Kerncijfers 2023	4	6. Financiële resultaten	26
3. Sorteren, altijd en overal	9	7. Conclusie	29
4. Elke verpakking telt	17		

30 jaar circulaire economie

2023 markeert het laatste jaar van de erkenningsperiode die begon in 2019. Voor Fost Plus is het een schakeljaar, met een aantal belangrijke doelstellingen die behaald moesten worden en resultaten die als basis zullen dienen voor de ambities in de komende vijf jaar. De lokale circulaire economie, met de blauwe zak als hoeksteen, krijgt nu écht vorm. Met opnieuw een stijging van de recyclagepercentages bevestigt België haar koploperspositie. Tegelijk dringt het ecologisch bewustzijn verder door in alle lagen van de maatschappij. Burger, overheid, industrie – iedereen heeft een rol te spelen. Fost Plus wil dat duurzame gedachtegoed verder doortrekken.

11.697.557

inwoners

97%

recyclagepercentage

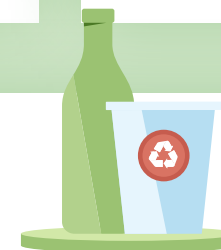
61

werknemers

734.651 T

eenmalige verpakkingen op de markt

572.098 T

herbruikbare verpakkingen op de markt

4.921

leden

12

PMD-zakken per persoon

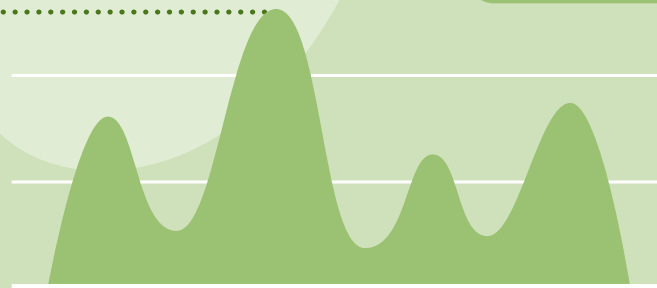
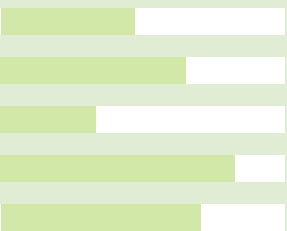

4/10

verkochte koffiecapsules ingezameld

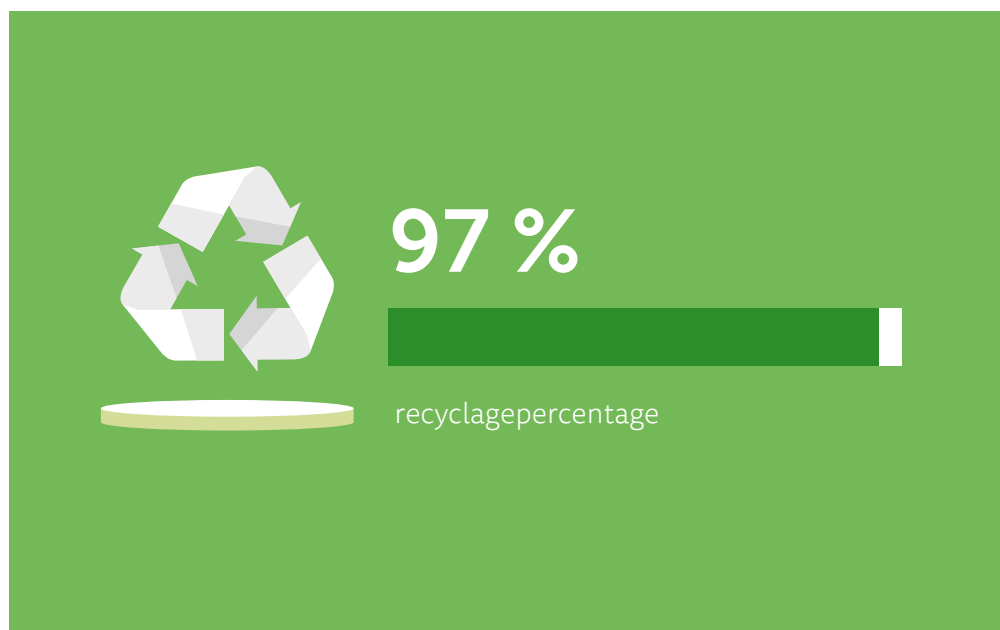
Kerncijfers 2023

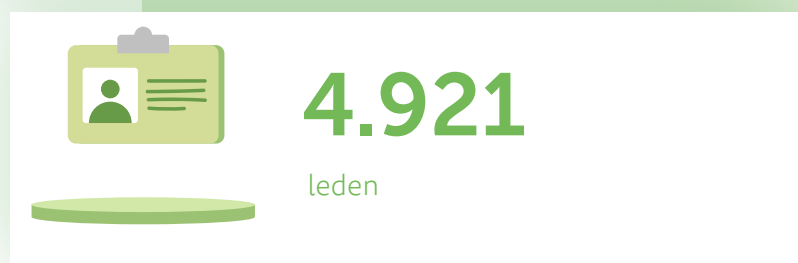

Recyclage van huishoudelijke verpakkingen in België

Fost Plus recycleerde in 2023 97% van de huishoudelijke verpakkingen die door haar leden op de markt gebracht werden.

In 2023 brachten onze leden 734.651 ton eenmalige verpakkingen op de markt, waarvan er 711.390 ton werd gerecycleerd, goed voor een recyclagepercentage van 97%.

Gerecycleerde hoeveelheden verpakkingen per inwoner per jaar

14,5 kg

papier-karton

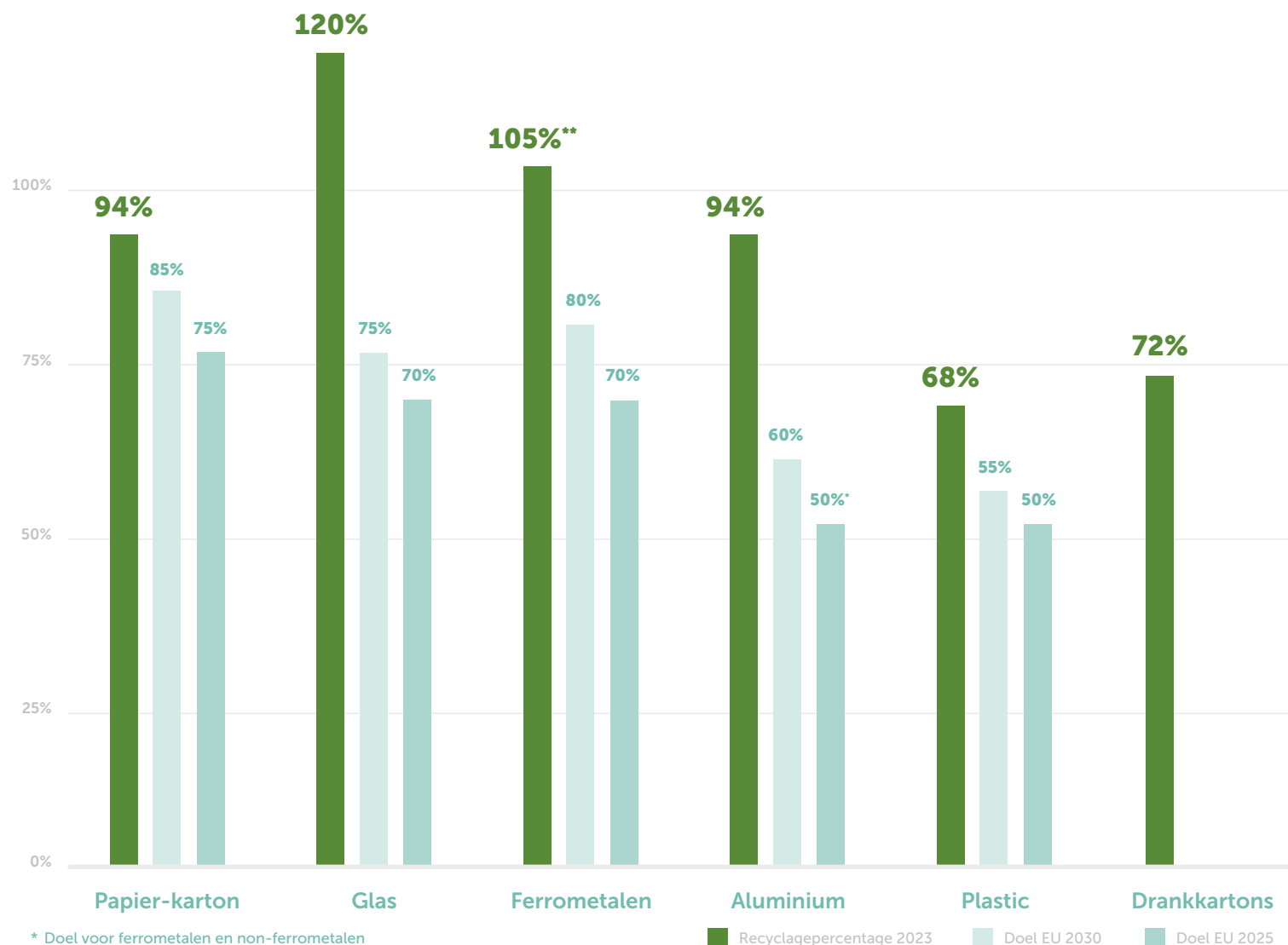
28,5 kg

glas

17,7 kg

PMD

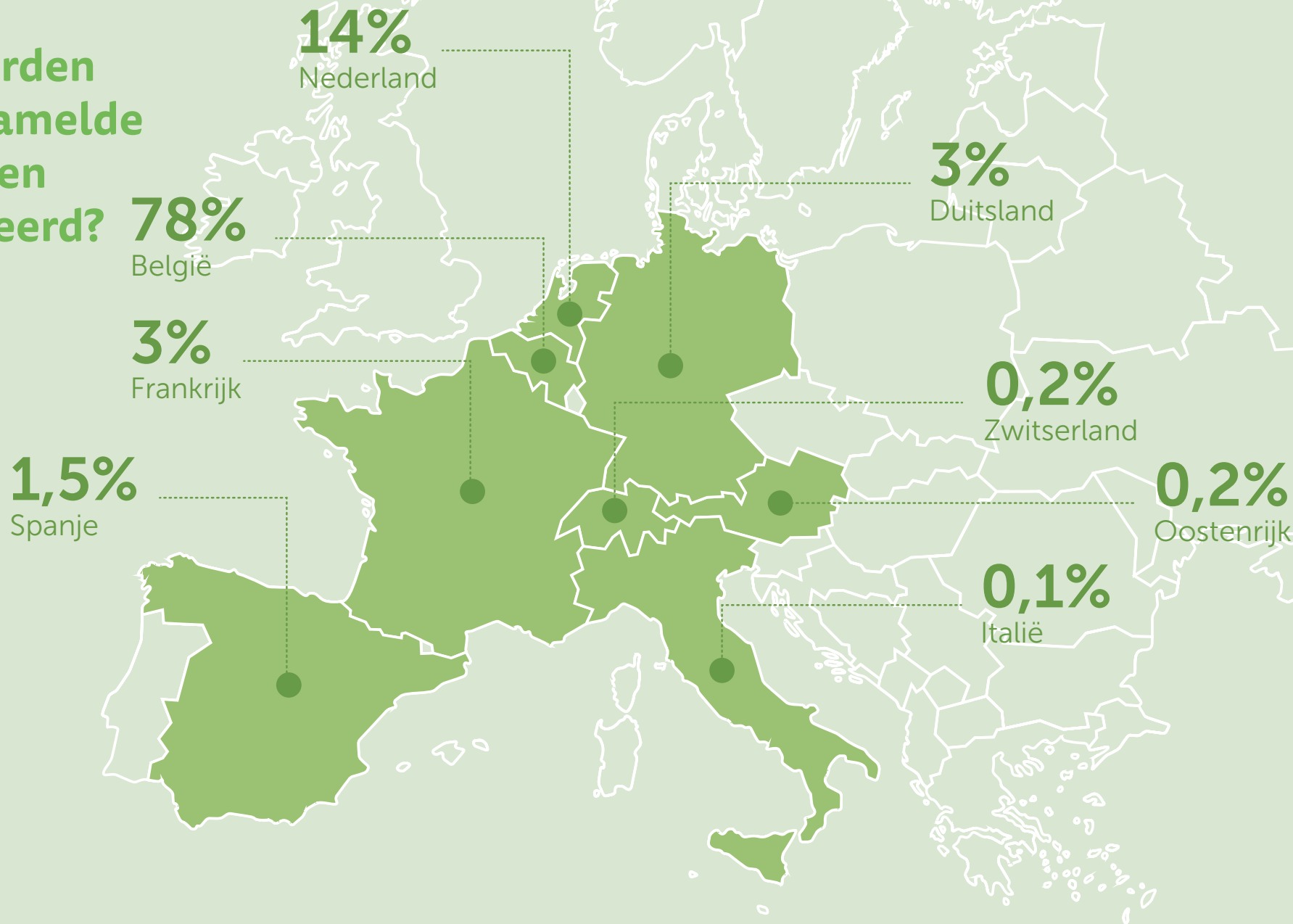

Het recyclagepercentage wordt sinds 2022 (voor het jaar 2020) berekend aan de hand van een nieuwe methodologie die voor alle Europese landen dezelfde is. De bedoeling is om de recyclageresultaten van de verschillende Europese lidstaten correct tegen de respectievelijke doelstellingen af te zetten. Het recyclagepercentage wordt sindsdien berekend op het moment van de feitelijke recyclage. Dat wil zeggen, nadat de gesorteerde materialen in de recyclagecentra van alle eventuele verontreinigingen en oneigenlijke materialen ontdaan zijn.

**Deze percentages zijn berekend aan de hand van de gerecycleerde hoeveelheden tov de door onze leden op de Belgische markt gebrachte hoeveelheden. Ongeveer 83% van alle verpakkingen die op de Belgische markt zijn (in tonnen), zijn afkomstig van leden van Fost Plus. Dit betekent dus dat in de gerecycleerde hoeveelheden ook ingezamelde verpakkingsmaterialen zitten die door niet-leden op de Belgische markt gebracht werden of die door consumenten in het buitenland aangekocht werden (grensaankopen). Deze cijfers zijn nog onderhevig aan kleine wijzigingen, ivm laattijdige aangiften en bijkomende controles.

Waar worden de ingezamelde materialen gerecycleerd?

Sorteren, altijd en overal

De selectieve inzameling als hoeksteen van de circulaire economie

De circulaire economie, dat zijn wij allemaal. Want alles begint met het sorteren van onze verpakkingen. Thuis, in onze keuken, maar evengoed op het werk, op school of onderweg. Daarom staat de burger meer dan ooit centraal in onze aanpak. We willen hen het leven – en het sorteren – zo gemakkelijk mogelijk maken.

Dertig jaar blauwe zak

Waarom de burger meer dan ooit centraal staat

In 1994 verschenen de eerste PMD-zakken in het Belgische straatbeeld. Dertig jaar later is de blauwe zak relevanter dan ooit. Meer nog, de sorteerspanningen die we elke dag leveren zijn het fundament van een succesvolle circulaire economie. En de huis-aan-huisinzameling zorgt ervoor dat iedereen gemakkelijk kan deelnemen aan het systeem en kan bijdragen aan een beter leefmilieu.

Door de jaren heen is de blauwe zak blijven evolueren. Met de uitbreiding van de sorteeregels naar alle plastic verpakkingen als voorlopige kroon op het werk. In 2023 zamelden we voor elke Belg 24 kilogram PMD in, een cijfer waarmee we onze aanvankelijke doelstellingen overschrijden. De uitbreiding maakte het ook eenvoudiger voor consumenten, die veel minder hoeven te twijfelen of ze een bepaalde verpakking nu bij PMD mogen sorteren of niet.

De tijd staat intussen niet stil. Naarmate voorkeuren van consumenten evolueren, blijven we de inhoud verder uitbreiden. Zo mogen sinds 1 januari 2023

capsules van koffie en andere dranken – strikt genomen eigenlijk geen verpakking – bij PMD. De uitbreiding bleek een schot in de roos: in het eerste jaar zamelden we al ongeveer 4 van de 10 verkochte capsules terug in. Dankzij de aanpassingen in de sorteercentra kunnen we nu ook andere kleine aluminium verpakkingen makkelijker capteren.

In de komende jaren blijven we inzetten op een verdere uitbreiding, in nauw overleg met de betrokken bedrijven en sectoren. Daarnaast verzetten we heel wat werk achter de schermen om de keten verder te optimaliseren. Zo worden de reststromen uit de PMD-sorteercentra vanaf 2025 uitgesorteerd in een nieuwe, ultramoderne installatie van onze partner Vanheede in Rumbeke. We stroomlijnen ook de flow van de verpakkingen die via de recyclageparken worden ingezameld, waaronder Klein Gevaarlijk Afval, kurk en piepschuim, zodat ze maximaal gerecycleerd kunnen worden. Tot slot besteden we in onze communicatie naar burgers heel wat aandacht aan de gevaren van batterijen en gasflessen die we steeds vaker in de blauwe zak zien opduiken.

Case Vanheede

Het afvalverwerkingsbedrijf Vanheede Environment Group zal vanaf 2025 het PMD-residu uit de vijf sorteercentra nasorteren in haar nieuwe, ultramoderne installatie in Rumbeke. Het gaat om zo'n 35.000 ton PMD-residu per jaar, waar nog zo'n 30 tot 40% recycleerbare materialen inzit. Met dit ambitieuze initiatief gaat een investering gepaard van 35 miljoen euro.

Lees het volledige verhaal

Buitenshuis sorteren

Sectorspecifieke aanpak werpt vruchten af

PMD sorteren is overal verplicht: op kantoor, in de horeca, op school, in ziekenhuizen, op evenementen en festivals. Logisch, want we brengen er een aanzienlijk deel van onze tijd door. En er komen heel wat verpakkingen vrij die we evengoed willen inzamelen voor recycling. Ook al lijkt het sorteren op het eerste zicht vrij evident, toch stelt het bedrijven en organisaties voor heel wat praktische, financiële en organisatorische uitdagingen.

Net zoals we dat voor de burger thuis doen, is het ook hier onze ambitie om het leven zo eenvoudig mogelijk te maken. We ondersteunen bedrijven en organisaties om hun afval zo goed mogelijk te sorteren en de selectieve inzameling in hun dagelijkse werking te integreren. Waar plaats je de afvalbakken voor een optimaal rendement? Hoe krijg je klanten, bezoekers en medewerkers mee in het verhaal? Hoe vind je de juiste afvalpartner? Het zijn maar enkele van de vragen die we helpen beantwoorden. Het is een aanpak die vruchten afwerpt, want voor het vijfde jaar op rij behaalden we onze doelstellingen, met meer dan 26.000 ton PMD ingezameld bij bedrijven.

Daarnaast werken we ook steeds meer sectorspecifieke scenario's en sorteerregels uit, in samenwerking met de betrokken sectorfederaties, afvalbedrijven en de Interregionale Verpakkingscommissie. We deden dat in 2023 onder meer voor de medische sector en de horeca. Daar komen heel wat verpakkingen vrij die sterk lijken op verpakkingen die we in een thuisomgeving gebruiken en aanleiding kunnen geven tot twijfel. Denk maar aan verpakkingen van medisch materiaal of horecaverpakkingen voor grootkeukens. Ook in 2024 blijven we verder investeren in maatwerk, met onder meer een kant-en-klare aanpak voor de evenementensector waar de hergebruikverplichtingen voor nieuwe uitdagingen zorgen.

Sorteren in de horeca – Top Brands geeft het goede voorbeeld

In de keukens van de Top Brands-restaurants wordt al het afval netjes gesorteerd: glas, papier-karton, organisch afval én PMD. "We hebben de hoeveelheid restafval de afgelopen jaren serieus zien dalen. Het resultaat van een doordachte aanpak en een nauwe samenwerking met onze afvalpartners, maar vooral ook de dagelijkse inspanningen van onze medewerkers," zegt Tine Schelfout, Facility Coördinator.

[Lees het volledige verhaal](#)

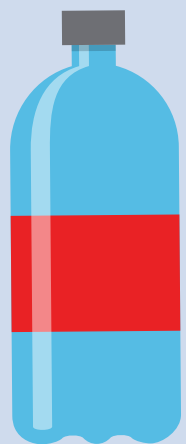

24,4 kg

PMD per persoon
ingezameld

€ 19,9

Kosten per persoon
voor Fost Plus leden

De Blauwe Zak

12

PMD-zakken
per persoon
buitengezet

Investeren in lokale capaciteit

De beste garantie op een duurzame verwerking

De uitbouw van lokale verwerkingscapaciteit was een belangrijk speerpunt van onze strategie voor 2019-2023. Het was onze ambitie om de verpakkingen uit de blauwe zak zo dicht mogelijk bij huis te sorteren en te recyclen, bij voorkeur in eigen land. Dat reduceert niet alleen de impact van transport en logistiek, maar creëert ook bijkomende tewerkstelling en zorgt ervoor dat de gerecycleerde grondstoffen beschikbaar worden voor de lokale maakindustrie.

Vijf jaar later heeft die lokale verwerkingscapaciteit concreet vorm gekregen. Zes hoogtechnologische sorteercentra, specifiek gebouwd voor het sorteren van de PMD-stromen, draaien intussen op volle toeren. Er wordt ook volop geïnvesteerd in nieuwe recyclagecentra in eigen land. De installaties van Ecoo in Houthalen-Helchteren en Beringen zijn al een hele tijd operationeel, en in 2023 ging de *bottle-to-bottle* installatie van Filao in Charleroi van start. In de loop van 2024 komt daar nog de *Plastics2Chemicals*-fabriek van Indaver bij. Het Nederlandse Morssinkhof Rymoplast plant nog eens twee recyclage-installaties, in Neufchâteau en Lommel. Eens alle installaties operationeel zijn, verwachten we dat we meer dan 75% van de plastic verpakkingen uit de blauwe zak in België zullen kunnen recyclen.

Het belang van die lokale verwerking kan niet overschat worden. Dankzij de nabijheid van onze partners kunnen we kort op de bal spelen en intens samenwerken op innovatie. Denk maar aan de technische aanpassingen in de sorteercentra die nodig waren voor het uitsorteren van de drankencapsules. Tegelijk zorgt het op de lange termijn voor stabiliteit en continuïteit in de soms volatiele omgeving van de internationale recyclagemarkten. Het geeft ons de garantie dat onze materialen steeds op de meest duurzame manier verwerkt worden – ook wanneer marktomstandigheden minder gunstig zijn.

Filao – Belgisch toonbeeld van circulaire economie

In oktober 2023 ging in Charleroi de *bottle-to-bottle* recyclagefabriek van Filao officieel open, een joint venture van Veolia en Sources Alma. PET-flessen die we inzamelen bij Belgische gezinnen worden er gerecycleerd tot grondstoffen voor nieuwe flessen die op hun beurt opnieuw op de Belgische markt verkocht worden. Een op en top circulair verhaal dus. Filao heeft vandaag de capaciteit om jaarlijks 40.000 ton PET-flessen te recyclen, goed voor ongeveer 70% van wat we in België inzamelen.

[Lees het volledige verhaal](#)

Indaver – Europese primeur in chemische recyclage

In november 2023 kondigden we aan dat de yoghurtpotjes en schuimschaaltjes die we via de blauwe zak inzamelen vanaf midden 2024 in België gerecycleerd zullen worden. Dat gebeurt in de nieuwe Plastics2Chemicals-installatie die Indaver in de haven van Antwerpen bouwt. Het wordt een Europese primeur, want dankzij het innovatieve chemische recyclageproces worden de gerecycleerde materialen opnieuw geschikt voor voedingstoepassingen.

[Lees het volledige verhaal](#)

Elke verpakking telt

De strijd tegen zwerfvuil

Hoe kunnen we zwerfvuil tegengaan? Het is een prangende vraag die iedereen bezighoudt. Want we zijn er allemaal van overtuigd dat het beter kan én moet. Het nieuwe wetgevende kader biedt bedrijven een unieke kans om actief bij te dragen aan de strijd tegen zwerfvuil. Fost Plus gaf in 2023 alvast een schot voor de boeg met een reeks projecten waarin we onze visie aan de praktijk toetsen.

Samenwerken op het terrein

Van louter financiële verantwoordelijkheid naar maatschappelijke rol

De Europese *Single Use Plastics*-richtlijn maakt producenten verantwoordelijk voor het zwerfvuil dat door hun producten, waaronder verpakkingen, veroorzaakt wordt. Concreet worden ze verplicht om bij te dragen aan de kosten die gemaakt worden voor het opruimen van zwerfvuil, maar ook voor sensibilisering. Het Belgische bedrijfsleven ziet deze uitbreiding van de verpakkingsverantwoordelijkheid als een unieke kans om een actievere rol te spelen in de strijd tegen zwerfvuil op het terrein. Voorlopig ontbreekt in ons land echter nog het definitieve wettelijke kader voor de invulling van die nieuwe verantwoordelijkheid.

Toch hebben we het afgelopen jaar niet stilgezeten. Om ons samenwerkingsmodel aan de praktijk te toetsen, hebben we het afgelopen jaar een reeks pilotprojecten opgestart met twee intercommunales (Ivago in Gent en Tibi in Charleroi), twee Vlaamse gemeenten (Erpe-Mere en Aalter) en vier gemeenten in het werkingsgebied van Idelux (Bouillon, Hotton, Malmédy en Tintigny). Op basis van concrete behoeften ontwikkelden we een reeks acties in diverse domeinen: van het meten en rapporteren van zwerfvuil tot een slimme aanpak van hotspots en de inzet van camera-systemen en artificiële intelligentie.

Ondanks de beperkte schaal en de korte looptijd geven de pilotprojecten nu al duidelijk aan dat onze aanpak wel degelijk een meerwaarde betekent voor lokale besturen en intercommunales. Door op het terrein nauw samen te werken en expertise te delen,

Fost Plus zet samen met gemeenten en intercommunales pilootprojecten op om de strijd tegen zwerfvuil op te drijven

Schaalvoordelen, kennisuitwisseling en kostenbeheer; dat zijn de drie voordelen van het samenwerkingsmodel dat wij voor ogen hebben om de openbare netheid te verbeteren. Het gaat om een samenwerking met de steden en gemeenten op het terrein, met de lokale en regionale beleidsmakers en met de afvalsector, in samenspraak met expertisecentra rond zwerfvuil zoals Mooimakers en Be WaPP. We nemen de proef op de som met enkele pilootprojecten.

[Lees het volledige verhaal](#)

kunnen we hen helpen om concrete, aantoonbare resultaten te boeken en tegemoet te komen aan de verzoeken van burgers, met een efficiënte en verantwoorde inzet van de beschikbare middelen en mensen. In afwachting van een definitieve goedkeuring van het wettelijke kader werden de pilootprojecten tot de zomer van 2024 verlengd.

Samen voor Slim Statiegeld

Wordt België ook pionier in de strijd tegen zwerfvuil?

Eind 2022 viel de politieke beslissing om een statiegeldsysteem in te voeren in de strijd tegen zwerfvuil. Een klassiek statiegeldsysteem biedt in ons land echter weinig toegevoegde waarde. Integendeel, het zou net afbreuk doen aan het gebruiksgemak en de hoge recyclagepercentages die we met de huis-aan-huisinzameling via de blauwe zak realiseren.

De federaties Fevia en Comeos, Fost Plus en enkele betrokken bedrijven verzamelden zich in de alliantie Samen voor Slim Statiegeld, en ontwikkelden een alternatieve vorm van statiegeld die complementair is met de huidige sorteergewoontes en het gebruiksgemak voor de burger centraal stelt. Dankzij slim, digitaal statiegeld kunnen we de voordelen van de blauwe zak combineren met een efficiënte en gebruiksvriendelijke oplossing voor flessen en

blikjes die buitenshuis geconsumeerd worden. Hoe moet dat er dan uitzien? Concreet krijgt elk flesje en blikje een unieke code. Om het statiegeld na gebruik te recupereren hoeven consumenten enkel de code te scannen met hun smartphone of thuisscanner. Dat kan zowel thuis, wanneer ze de verpakking in de PMD-zak gooien, als buitenshuis, wanneer ze de verpakking in de juiste vuilnisbak deponeren.

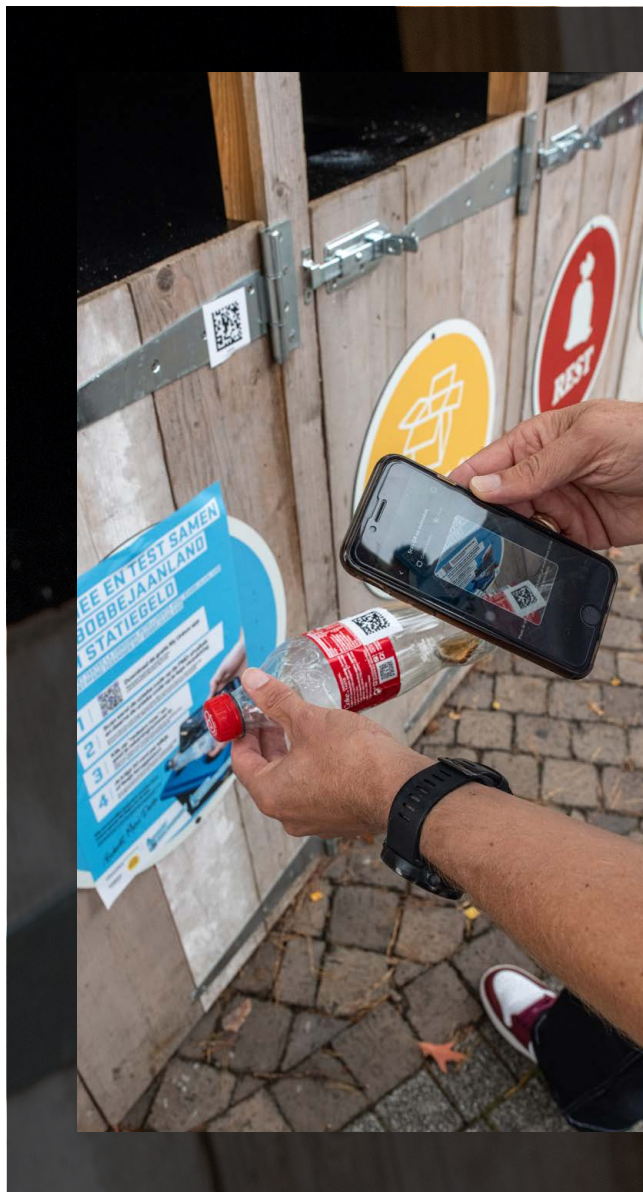
Dat biedt twee belangrijke voordelen. Ten eerste hoeven consumenten niet terug naar de winkel met hun gebruikte verpakkingen, waardoor iedereen makkelijk kan deelnemen aan het systeem, ook wie minder mobiel is. Door vuilnisbakken in de openbare ruimte te ontdebellen, creëren we bovendien een infrastructuur die 24/7 beschikbaar is en niet gebonden is aan de openingsuren van winkels. Zo bieden we een oplossing voor zwerfvuil op het moment en op de plaats van consumptie, waar en wanneer zwerfvuil dus kan ontstaan.

Elk innovatief concept moet uiteraard aan de praktijk getoetst worden. Daarom organiseerden we in 2023 een reeks pilootprojecten om het slimme statiegeld te testen in diverse omgevingen, waaronder de Corda Campus in Hasselt, de KBC-kantoren in Leuven, Bobbejaanland, Center Parcs De Haan en enkele straten en een supermarkt van Wenduine. In Center Parcs De Haan testten we ook het gebruik van de homescanners, die een oplossing moeten bieden voor wie geen smartphone heeft. Tegelijk organiseerden we ook een aantal focusgroepen

waarin mensen met een beperking of langdurige ziekte en jongeren uit sociaal kwetsbare milieus aan bod kwamen.

De pilootprojecten hebben aangetoond dat het slim statiegeld geen *science fiction* is, maar een perfect haalbare kaart. Het biedt ook heel wat potentieel biedt voor andere toepassingen, zoals teruggavesystemen voor herbruikbare verpakkingen, of de terugnameplicht van andere producten. De resultaten van de pilootprojecten werden intussen voorgelegd aan de betrokken overheden en we kijken ernaar uit om de volgende stappen te zetten in dit baanbrekende project.

Stand van zaken van de pilootprojecten voor slim statiegeld

Vandaag neemt het juridische en financiële kader rond zwerfvuil een nieuwe wending. Voortaan moeten bedrijven die bepaalde plastic producten (waaronder verpakkingen) op de Europese markt brengen, in overeenstemming met de Europese richtlijn inzake kunststofproducten voor eenmalig gebruik, de kosten betalen voor bewustmaking en voor het opruimen en verwerken van zwerfvuil in verhouding tot het aandeel afval waarvoor zij verantwoordelijk zijn. In het kader van de omzetting van die richtlijn in Belgisch recht werken de drie gewesten momenteel aan een Interregionaal Samenwerkingsakkoord, dat overigens een ruimere scope aan producten in het zwerfvuil viseert. In afwachting van dat ISA zetten we pilootprojecten om een gecentraliseerde zwerfvuilaanpak in de praktijk te brengen. Zo nemen we de vlucht vooruit en kunnen we efficiënt van start gaan van zodra het wettelijk kader dat toelaat.

[Lees het volledige verhaal](#)

Duurzaam verpakken

Bedrijven ondersteunen in de transitie naar circulaire verpakkingssystemen

Bedrijven staan de komende jaren voor de opdracht om hun verpakkingen duurzamer te maken. Recyclage zal daarin een belangrijke rol blijven spelen, maar preventie en hergebruik worden minstens even belangrijk. Heel wat bedrijven houden hun verpakingsstrategie tegen het licht en bereiden belangrijke aanpassingen en investeringen voor. Fost Plus wil bij deze cruciale transitie helpen.

Design4Recycling

Definitieve uitfasering van niet-recycleerbare verpakkingen

De Belgische bedrijfswereld nam in 2019 al het engagement om tegen 2025 enkel nog recycleerbare verpakkingen op de markt te brengen. Daarmee lopen we in België stevig voorop: de Europese wetgeving legt die doelstelling pas op in 2030. Dat engagement zien we nu ook heel duidelijk in de praktijk. Waar het volume aan niet-recycleerbare verpakkingen in de aangiftes van onze leden in 2019 nog meer dan 20.000 ton bedroeg, daalde dat cijfer in 2023 tot minder dan 9.000 ton.

En we zien het ook in de winkelrekken. Sommige verpakkingen ondergingen daarbij een grondige transformatie, zoals de iconische chipkokers van Pringles of Actimel van Danone. Naarmate de einddatum dichterbij komt, verwachten we dat het

tempo nog verder opgedreven wordt. Begin 2023 publiceerde de Interregionale Verpakkingscommissie ook een tweede lijst van zogenaamde hinderlijke verpakkingen. Dat zijn verpakkingen die de sorteeren en recyclageprocessen grondig verstoren en dus vermeden moeten worden.

De uitfasering van niet-recycleerbare verpakkingen vertaalt zich ook in de evolutie van de Groene Punt-tarieven. Voor de verpakkingen die in 2024 op de markt zullen komen, introduceerden we een eengemaakt tarief voor alle niet-recycleerbare verpakkingen, dat meer dan dubbel zo hoog ligt dan het hoogste tarief voor de recycleerbare verpakkingen. Daarmee geven we onze leden een extra stimulans om te kiezen voor duurzaamheid en zorgen we voor een eerlijke en correcte allocatie van de kosten. Uiteraard bieden we onze leden ook de nodige ondersteuning in hun zoektocht naar alternatieven, onder meer via webinars en persoonlijk advies.

2019
20.000T

2023
9.000T

aandeel niet-recycleerbare
verpakkingen op de markt

De iconische Pringles-koker wordt recycleerbaar

Na vijf jaar aan de tekentafel lanceert Pringles een nieuwe verpakking, die voor 90% uit papiervezel bestaat en geen metalen bodem meer heeft. De metalen bodem die op de oude kokers gebruikt werd, is nu vervangen door een papieren bodem. Dankzij het totale vezelgehalte in de koker kan de consument de koker nu bij het papier- karton sorteren voor recyclage. Het plastic deksel hoort nog steeds thuis in de PMD-zak.

[Lees het volledige verhaal](#)

22 ton minder plastic in de Actimel-verpakkingen van Danone

Danone streeft naar koolstofreductie en circulariteit in zijn verpakkingen. Daarom besloot Actimel om de plastic etiketten rond zijn iconische flesjes te verwijderen. Met de nieuwe verpakking wordt dus minder plastic gebruikt, dat bovendien beter gerecycleerd kan worden. Daarnaast lanceerde Actimel in september een grote fles van 645 g, waarbij minder plastic wordt gebruikt dan de kleine individuele flesjes.

[Lees het volledige verhaal](#)

Vorbij recyclage

De verpakkingssystemen van de toekomst

Met de nieuwe *Packaging & Packaging Waste Regulation (PPWR)* zet Europa de toon voor de verpakkingssystemen van de toekomst. Recyclage is daarbij niet langer de heilige graal – al spreekt het voor zich dat alle eenmalige verpakkingen die op de markt komen ook recycleerbaar moeten zijn. Maar het zijn vooral de ambitieuze doelstellingen om de hoeveelheid verpakkingen te reduceren die opvallen, net als het stimuleren van herbruikbare en navulbare verpakkingen. Daarnaast streeft het voorstel ook naar een verdere harmonisering van de verpakkingswetgeving over heel Europa.

Die nieuwe richting zal een enorme impact hebben op het bedrijfsleven – niet alleen op onze leden maar ook op andere sectoren zoals evenementen en de horeca. De komende jaren wil Fost Plus een belangrijke rol gaan spelen op het vlak van preventie en hergebruik en bedrijven gaan begeleiden in die belangrijke transitie. Het is ook een van de krachtlijnen in onze nieuwe strategie voor de komende vijf jaar.

Die nieuwe rol kan verschillende vormen aannemen, van de ontwikkeling van preventiemaatregelen per sector tot de initiatie van pilootprojecten waarin we herbruikbare verpakkingssystemen op het terrein

testen. In ieder geval hebben we de ambitie om in deze domeinen even toonaangevend te worden als we de afgelopen dertig jaar waren in recyclage.

Financiële resultaten

De juiste keuzes voor een duurzame toekomst

Het werkingsbudget van Fost Plus bedroeg in 2023 298.457.881 euro. Het grootste deel van dit budget gaat naar het inzamelen en sorteren van huishoudelijke verpakkingen. Het gaat om alle kosten die gemaakt worden om de materialen van bij de burger thuis tot bij onze recyclagepartners te brengen.

Kosten voor inzamelen en sorteren sterk gestegen

Voorbeelden van die kosten zijn onder meer de huis-aan-huisinzameling van PMD en papierkarton of het onderhoud en de lediging van de glasbollen. Daarnaast worden ook de PMD-sorteercentra vergoed voor hun activiteiten. Ook voor verpakkingsmaterialen die via het recyclagepark worden ingezameld, zoals Klein Gevaarlijk Afval, kurk of piepschuim, betalen we een vergoeding aan de intercommunale of het lokale bestuur dat het recyclagepark uitbaat.

De meeste van deze activiteiten worden in de praktijk uitgevoerd door intercommunales of private afvalbedrijven en worden via langlopende contracten gefinancierd door Fost Plus. De kosten voor het inzamelen en sorteren zijn de afgelopen jaren sterk

gestegen door de hoge inflatie. Daarnaast investeren we samen met gemeenten en intercommunales in projecten die de dienstverlening naar de burger verbeteren, waaronder alternatieve inzamelsystemen en aangepaste inzamelfrequenties.

Bedrijven betalen via Groene Punt-bijdrage

De kosten voor onze werking worden gefinancierd door onze leden via de Groene Punt-bijdrage. Bedrijven die verpakkingen op de markt brengen geven elk jaar bij Fost Plus aan hoeveel verpakkingen ze precies verkocht hebben en uit welke materialen die bestaan. Elk materiaal heeft zijn eigen tarief, gebaseerd op de werkelijke kosten die ze vertegenwoordigen in het budget. Hoe beter recycleerbaar, hoe lager het tarief, en vice versa.

€ 298.457.881

werkingsbudget

Inkomsten uit materialen dalen

Uiteraard ontvangen we ook inkomsten uit de verkoop van materialen. Materialen waarvoor een volwaardige recyclage- en afzetmarkt bestaat, zoals bijvoorbeeld aluminium of transparante PET-flessen,

zijn zeer gegeerd en hebben bijgevolg een relatief hoge positieve waarde. Voor andere materialen, zoals flexibele verpakkingen of gemengde harde plastics, is de recyclagemarkt nog volop in ontwikkeling en is de afzetmarkt eerder beperkt. Fost Plus krijgt dan ook nog geen hoge prijzen voor deze materialen en

moet het recyclagebedrijf in bepaalde gevallen zelfs betalen om ze te verwerken. Dat maakt echter deel uit van het engagement van onze leden voor een duurzame toekomst.

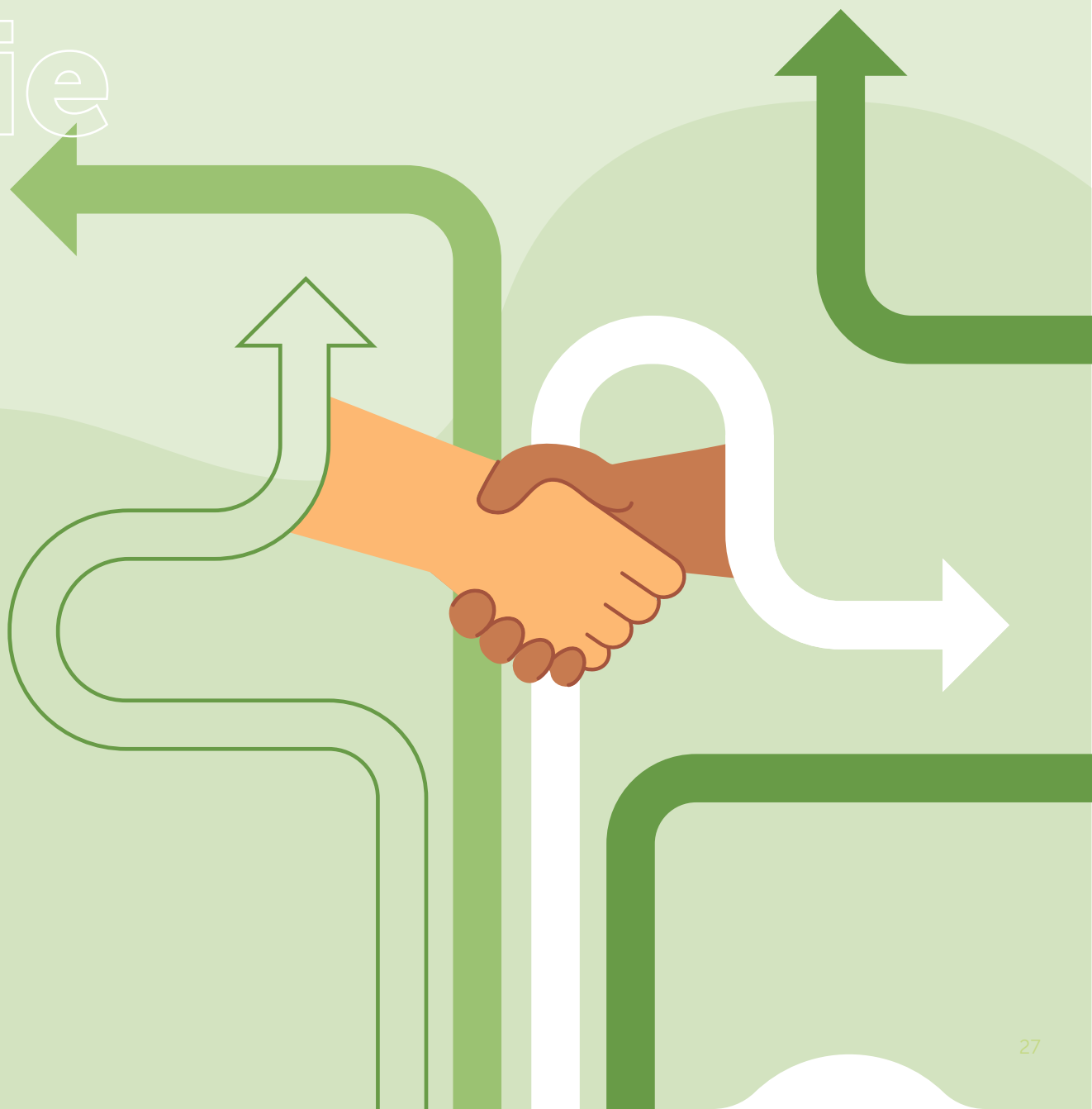
De materiaalprijzen zijn bovendien onderworpen aan de wet van vraag en aanbod. Het gaat om een globale markt: prijzen voor gerecycleerde materialen zijn gekoppeld aan algemene grondstofprijzen, die heel volatiel kunnen zijn. Hoewel de vraag naar gerecycleerde materialen blijft stijgen, leidt dat in de praktijk dus niet altijd tot stijgende prijzen voor die materialen. Integendeel, de laatste jaren zagen we juist een sterke daling.

Investeren in de lange termijn

Al deze factoren maken dat de Groene Punt-bijdrage van onze leden de afgelopen jaren sterk is toegenomen. Door hen de weg te wijzen naar recycleerbare alternatieven – met lagere Groene Punt-tarieven – helpen we hen om de juiste keuze te maken voor de toekomst. Investeren in duurzaamheid loont. Daarnaast blijven we inzetten op een lokale verankering van onze recyclagecapaciteit. Zo kunnen we ook in een volatiele internationale context een duurzame recyclage van Belgische verpakkingen blijven garanderen.

Conclusie

Dertig jaar circulaire economie

“Fost Plus heeft op dertig jaar tijd een enorme maatschappelijke impact gehad. We kunnen ons niet meer voorstellen dat we onze verpakkingen niet zouden sorteren. Als de blauwe zak niet zou bestaan zouden we hem opnieuw moeten uitvinden. Maar onze maatschappij evolueert snel en we moeten vooruitkijken als we relevant willen blijven.”

In 2024 vieren we dertig jaar Fost Plus, en het is ook het eerste jaar van een nieuwe erkenningsperiode. Het ideale moment dus om samen met CEO Wim Geens en Voorzitter Jan Vander Stichele terug te blikken én vooruit te kijken.

2023 was een scharnierjaar voor Fost Plus, het laatste jaar van de erkenningsperiode 2019-2023. Hoe blikken jullie terug op die periode?

Wim: “We zijn met grote ambities aan die vorige erkenningsperiode begonnen. Het lijkt misschien al even geleden, maar in 2019 hebben we de eerste stappen gezet naar de uitgebreide PMD-inzameling. Vijf jaar later zamelen we bij elke burger 24 kilo PMD in, staan er zes gloednieuwe sorteercentra in ons land en wordt er volop geïnvesteerd in lokale recyclagecapaciteit. We hebben samen met onze partners een volledig nieuwe economische activiteit uit de grond gestampt, met extra jobs, grote investeringen en baanbrekende innovaties.”

Jan: “Die uitbreiding is ook de Belgische burgers niet ontgaan. Die zien hun restafvalzak zienderogen slinken, en dat kan alleen maar een goede zaak zijn.

Bovendien was het nog nooit zo eenvoudig om te sorteren. Gedaan met twijfelen of een verpakking nu wel of niet bij PMD hoort. Gebruiksgemak was altijd al cruciaal om de burger mee te krijgen in het verhaal. Die faciliterende rol spelen we nu ook volop in het buitenshuis sorteren: ook daar willen we het leven voor alle partijen zo eenvoudig mogelijk maken.”

We zijn intussen 2024 en eerder dit jaar ging een nieuwe erkenningsperiode van start. Wat mogen we de komende vijf jaar verwachten?

Wim: “Een nieuwe erkenning is altijd een beetje als een wensdroom voor de toekomst. En daarin staat de verdere ontwikkeling van de circulaire economie in ons land centraal. Het is duidelijk dat recycling daarbij niet langer de heilige graal is, al blijft het natuurlijk wel een noodzakelijk sluitstuk. We zien het als onze opdracht om bedrijven te helpen om hun verpakkingen te reduceren en de onvermijdelijke omslag te maken naar meer hergebruik. Dat wordt ongetwijfeld een uitdaging, maar het is ook een enorme kans om voluit de innovatiekaart te spelen.”

Jan: “Daarnaast zullen we ook een belangrijke rol spelen in de strijd tegen zwerfvuil, een hardnekkig probleem waar we ons met z’n allen aan ergeren. Dat geldt voor mij persoonlijk, maar evengoed voor onze leden, die met lede ogen aanzien hoe hun verpakkingen in de natuur terecht komen. Naast de negatieve effecten op onze directe leefomgeving, is het bestaan van zwerfvuil ook vanuit onze visie op de circulaire economie onaanvaardbaar. We kunnen

ons in 2024 simpelweg niet meer permitteren om materialen verloren te laten gaan.”

Het is duidelijk dat Fost Plus haar rol in de komende jaren ziet uitbreiden. Hoe staan jullie er tegenover?

Wim: “Fost Plus werd dertig jaar geleden in het leven geroepen naar aanleiding van de producentenverantwoordelijkheid voor verpakkingen. Waar onze aanvankelijke doelstellingen draaiden rond het behalen van wettelijke recyclingpercentages, zijn we uitgegroeid tot een van de drijvende krachten achter de circulaire economie in ons land. In de komende jaren zal onze bijdrage aan een duurzamere economie en samenleving nog groter worden.”

Jan: “We hebben er alle vertrouwen in dat we die rol kunnen waarmaken. De pilootprojecten die we vorig jaar realiseerden geven duidelijk aan dat onze visie wel degelijk hout snijdt.

Al is het natuurlijk wel belangrijk dat de overheid een duidelijk wettelijk kader schept waarbinnen we die rol kunnen opnemen. Maar we zijn niet van plan om bij de pakken te blijven zitten, want de tijd dringt. Het kan niet de bedoeling zijn dat we onze koploperpositie, waar we dertig jaar hard aan gewerkt hebben, nu nog gaan afgeven.”

Nog
vragen?

pr@fostplus.be

Fostplus